

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **V. S.**, zast. JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem, se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 11. 2007, č. j. 43 Cad 17/2007 – 11,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 11. 2007, č. j. 43 Cad 17/2007 - 11, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „žalovaná“) rozhodnutím ze dne 5. 1. 2007, č. X, rozhodla o žádosti žalobkyně na úpravu jejího vdovského důchodu tak, že od 23. 2. 1996 zvýšila vdovský důchod o příplatek k důchodu podle ustanovení § 25 odst. 8 zák. č. 119/1990 Sb. za dobu věznění jejího manžela A. S. od 25. 2. 1948 do 19. 6. 1948 a od 4. 2. 1952 do 7. 5. 1953. Proto upravila od 23. 2. 1996 důchod podle ustanovení § 25 odst. 7 zák. č. 119/1990 Sb. tak, že vdovský důchod činí 3429 Kč měsíčně, starobní důchod 1079 Kč měsíčně, celkem tedy 4508 Kč měsíčně. Žalovaná dále pod bodem I. provedla rozpis částek vdovského a starobního důchodu od dubna 1996 do data vydání rozhodnutí v závislosti na úpravě – valorizaci důchodů v letech 1996 a násl., podle jednotlivých nařízení vlády o zvyšování důchodů k provedení zákona č. 155/1995 Sb. Uvedla, že od ledna 2005 náležel žalobkyni vdovský důchod ve výši 6818 Kč měsíčně a starobní důchod ve výši 2131 Kč měsíčně. Pod bodem II. napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že stěžovatelčina žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky k vdovskému důchodu za dobu manželova věznění od 5. 10. 1947 do 24. 2. 1948 se zamítá z důvodu nesplnění podmínek ustanovení § 25 odst. 8 a ustanovení § 33 odst. 2 zák. č. 119/1990 Sb. V odůvodnění vysvětlila, že vdovský důchod stěžovatelky se zvyšuje o příplatek k důchodu za dobu manželova věznění od 25. 2. 1948 do 19. 6. 1948 a od 4. 2. 1952 do 7. 5. 1953, tj. za 19 měsíců, celkem o 171

Kč. Za dobu manželova věznění v době předcházející datu 25. 2. 1948 však příplatek nenáleží, neboť rozsudkem Vojenského soudu I. stolice Brno ze dne 15. 12. 1947, sp. zn. VTr 758/47 – II, byl manžel stěžovatelky uznán vinným zločinem porušení subordinace podle §§ 145, 146c, 149 vojenského trestního zákona z roku 1855. Rozhodnutí Nejvyššího Vojenského soudu Praha ze dne 9. 6. 1948, sp. zn. P 4/48, byl trest zmírněn. A. S. byl ve vazbě od 5. 10. 1947 do 15. 12. 1947 a ve výkonu trestu odnětí svobody od 16. 12. 1947 do 19. 6. 1948, kdy byl propuštěn na základě amnestie prezidenta republiky. Příplatek k důchodu podle § 25 odst. 7, 8 zák. č. 119/1990 Sb. lze v případě rehabilitace podle § 33 odst. 2 cit. zákona poskytnout jen za dobu nezákonného zbavení osobní svobody spadajícího do rozhodného období vymezeného v tomto ustanovení. Toto rozhodné období začíná dnem 25. 2. 1948 a končí dnem 1. 1. 1990. Část doby, za kterou byla Okresním soudem ve Znojmě, usnesením č. j. 2 T 571/2003, ze dne 30. 3. 2004, vyslovena účast stěžovatelčina manžela na soudní rehabilitaci podle § 33 odst. 2 zák. č. 119/1990 Sb. per analogiam, konkrétně doba od 5. 10. 1947 do 24. 2. 1948, tomuto rozhodnému období předchází, takže za ni příplatek nenáleží. Žalovaná uvedla, že tímto rozhodnutím realizuje rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 9. 2006, sp. zn. 18 Cad 58/2005.

Včas podanou žalobou napadla žalobkyně oba výroky napadeného rozhodnutí žalované, přičemž v námitkách proti bodu I. rozhodnutí vytýkala žalované, že sice odkázala pro vyměření příplatku k vdovskému důchodu na ustanovení § 25 odst. 7 zák. č. 119/1990 Sb., ale neuvedla, zda postupuje podle písm. a) či písm. b) citovaného ustanovení, ačkoliv výše příplatku je v nich rozdílná. S tím souvisí i to, že žalovaná neuvedla, v jakých pracovních kategoriích byl manžel žalobkyně v době nezákonného věznění zařazen. Žalobkyně v tomto ohledu namítala neúplnost napadeného výroku a z toho pramenící nepřezkoumatelnost. Stejně tak v něm postrádala uvedení jednotlivých předpisů, na jejichž základě docházelo průběžně ke zvyšování důchodu od dubna 1996 do ledna 2005. Krom toho žalovaná neuvedla další zvýšení důchodu po lednu 2005, i když k takovým zvýšením došlo. I v těchto ohledech namítá žalobkyně neúplnost této části výroku napadeného rozhodnutí a z toho plynoucí věcnou nesprávnost.

V námitkách proti bodu II. napadeného rozhodnutí žalobkyně nesouhlasí s odmítnutím žalované vyplatit jí příplatek k vdovskému důchodu též za dobu věznění jejího manžela od 5. 10. 1947 do 24. 2. 1948 jen z důvodu, že tato doba předchází rozhodnému období vymezenému zákonem o soudní rehabilitaci od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990. Připomíná usnesení Okresního soudu ve Znojmě ze dne 30. 3. 2004, sp. zn. 2 T 571/2003, jímž vyslovil soud účast stěžovatelčina manžela na rehabilitaci pro celou dobu nezákonného věznění od 5. 10. 1947 do 19. 6. 1948 a vyslovuje přesvědčení, že pro vyslovení rehabilitace není podstatné, kdy byla vykonána vazba a trest, ale z hlediska § 4 a § 33 odst. 2 zák. č. 119/1990 Sb. v platném znění, jsou klíčová jiná kritéria, a to 1) kdy došlo k pravomocnému odsouzení [mezi 25. 2. 1948 a 1. 1. 1990], přičemž toto kritérium bylo splněno, neboť odsuzující rozsudek se stal pravomocným 9. 6. 1948, 2) kdy byl údajný skutek spáchán [po 5. 5. 1945], toto kritérium bylo rovněž splněno, neboť skutek se měl stát 3. 10. 1947, 3) zda je zde souvislost s trestnými činy uvedenými v § 4 zák. č. 119/1990 Sb. v platném znění [seznam trestných činů je uveden pod písmeny a) až f)], přičemž i toto kritérium bylo splněno, neboť zločin porušení subordinace podle §§ 145, 146c a 149 vojenského trestního zákona č. 19/1855 ř. z. je zahrnut pod písmenem f). Žalobkyně zdůrazňuje, že rehabilitační usnesení se vztahuje na případ jako takový, a proto veškerá rozhodnutí, která se týkají odškodnění, mají pokrývat celou dobu nezákonného věznění. Žalobkyně v tomto směru vytýká žalované nesprávné právní posouzení. Konečně pak žalobkyně namítá, že žalovaná jí sice upravila dne 5. 1. 2007 důchod zpětně od 23. 2. 1996, ale nikde v rozhodnutí neuvádí doplatek či přeplatek za dobu od 23. 2. 1996 do 5. 1. 2007. Navrhuje, aby rozhodnutí žalované soud zrušil a věc jí vrátil k novému projednání.

Krajský soud v Ostravě napadeným rozsudkem žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Připomněl, že napadené rozhodnutí žalované je realizací rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 9. 2006, č. j. 18 Cad 58/2005 – 13, jímž bylo zrušeno předchozí rozhodnutí žalované o přiznání příplatku k vdovskému důchodu žalobkyně podle ustanovení § 25 odst. 8 zák. č. 119/1990 Sb., a to v části výroku pod bodem II., jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně o poskytnutí tohoto příspěvku za dobu manželova věznění od 5. 10. 1947 do 24. 2. 1948. Krajský soud v Ostravě shledal rozhodnutí v této části nepřezkoumatelným, a proto je zrušil a věc vrátil žalované ve smyslu ustanovení § 78 odst. 1 a odst. 4 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v tomto rozsahu k dalšímu řízení. Žalovaná poté vydala napadené rozhodnutí, které je předmětem přezkumného řízení soudního.

K námitkám žalobkyně ve vztahu k bodu I. napadeného výroku citoval krajský soud ustanovení § 25 zák. č. 119/1990 Sb. o soudní rehabilitaci, jakož i ustanovení § 33 odst. 1 a 2 téhož zákona. Po provedení důkazů dávkovým spisem žalobkyně a jejího zemřelého manžela, jakož i usnesením Okresního soudu ve Znojmě č. j. 2 T 571/2003, ze dne 30. 3. 2004, dospěl k závěru, že manžel žalobkyně byl rozsudkem Vojenského soudu I. stolice v Brně ze dne 15. 12. 1947, sp. zn. VTr 758/47 – II, uznán vinným zločinem porušení subordinace dle § 145, 146c a 149 Vojenského trestního zákona z roku 1855, přičemž ve vztahu k tomuto odsouzení byla vyslovena jeho účast na soudní rehabilitaci podle § 33 odst. 2 zák. č. 119/1990 Sb. Příplatek k vdovskému důchodu podle § 25 odst. 8 naposledy uvedeného zákona byl žalobkyni upraven od 23. 2. 1996, za dobu věznění v rozsahu 19 měsíců, tj. za období od 25. 2. 1948 do 19. 6. 1948 a dále od 4. 2. 1952 do 7. 5. 1953, tedy celkem o 171 Kč měsíčně. Pokud jde o bod II. napadeného rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně na poskytnutí příplatku za dobu věznění jejího manžela od 5. 10. 1947 do 24. 2. 1948, tento příplatek podle krajského soudu žalobkyni nenáležel, a to právě s ohledem na znění zákona č. 119/1990 Sb., které za rozhodné období označuje dobu vymezenou daty 25. 2. 1948 a 1. 1. 1990. V této souvislosti soud zdůraznil, že zákon č. 119/1990 Sb. byl přijat za účelem zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem, vymezeným již výše uvedeným časovým úsekem, který odpovídá i dalším rehabilitačním zákonům. Jestliže v citovaném zákoně je osobní rozsah vymezen tak, že se vztahuje na období od 25. 2. 1948, postupovala žalovaná při vydání obou výroků napadeného rozhodnutí ze dne 5. 1. 2007 v souladu s cit. zákonem. Přiznaný příplatek k důchodu odpovídá zákonné úpravě § 25 odst. 7 a 8 cit. zákona (počtu měsíců ve vězení strávených) a za období od 5. 10. 1947 do 24. 2. 1948 žalobkyni požadovaný příplatek nenáleží. Zákonodárce totiž přesně vymezil počátek období, od kterého lze příplatek přiznat a ani soud nemůže provést jiný extenzivní výklad.

Proti tomuto rozsudku žalobkyně (dále též jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost, dovolávajíc se důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Vytýká Krajskému soudu v Ostravě, že se ztotožnil s právním názorem žalované, která sice přiznala stěžovateli příplatek k vdovskému důchodu podle nařízení vlády v důsledku nezákonného odsouzení stěžovatelčina manžela, k němuž došlo dne 19. 6. 1948, ale pro výpočet výše příplatku přiznala pouze dobu po 25. 2. 1948 a období nezákonného věznění předcházející tomuto datu odmítla uznat s odůvodněním, že není splněna podmínka pro přiznání příplatku ve smyslu § 25 odst. 8 a § 33 odst. 2 zák. č. 119/1990 Sb. Stěžovatelka znovu zdůrazňuje, že pro posouzení jejího nároku není rozhodné, od kdy byl její manžel ve vězení, ale zda odsuzující rozhodnutí nabylo právní moci v období mezi 25. 2. 1948 a 31. 12. 1989, a dále, zda byla provedena rehabilitace podle zákonů, na něž nařízení odkazuje. Jestliže na obě tyto otázky existuje kladná odpověď, a o tom není v projednávaném případě pochyb, pak zde podle stěžovatelky nárok existuje pro celé období věznění. Jiný výklad by byl v rozporu s tím, co opakovaně uvedl Ústavní soud,

eventuálně Nejvyšší správní soud v rozhodnutích, kdy tyto soudy posuzovaly nároky osob, jež byly za minulého režimu nezákonně vězněny. Stěžovatelka odkázala na celou řadu nálezů Ústavního soudu, jejichž společným nosným motivem je interpretovat ustanovení rehabilitačních předpisů s ohledem na jejich smysl a účel extenzivně ve prospěch postižených osob v řízeních, ve kterých dochází k aplikaci zákonů, jimiž se demokratický právní stát snaží reagovat na křivdy vzniklé za minulého nedemokratického režimu. Stěžovatelka poukazuje též na některé rozsudky Nejvyššího správního soudu a dodává, že výklad, který zaujal krajský soud, fakticky popírá část pravomocného rozhodnutí o soudní rehabilitaci, neboť ta byla vyslovena k celému období nezákonného věznění. Navrhuje, aby rozsudek Krajského soudu v Ostravě byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná v podání ze dne 8. 2. 2008 uvedla, že souhlasí s rozsudkem krajského soudu v Ostravě a proto nepodává vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady řízení, pro něž by se mohl od zásady vázanosti rozsahem a důvody kasační stížnosti odchýlit. Dospěl k závěru, že kasační stížnost, v níž se stěžovatelka dovolávala nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a to pouze k té části napadeného rozsudku, v níž byla žaloba zamítnuta ve vztahu k bodu II. napadeného rozhodnutí žalované (tj. pokud byla zamítnuta stěžovatelčina žádost o přiznání příspěvku k vdovskému důchodu za dobu od 5. 10. 1947 do 24. 2. 1948), je důvodná. Pokud byla napadeným rozsudkem zamítnuta žaloba ve vztahu k bodu I. napadeného rozhodnutí žalované, nebyl rozsudek v této části napaden kasační stížností a Nejvyšší správní soud se tudíž v tomto rozsahu nemohl napadeným rozsudkem zabývat.

Ze správního spisu vyplývá a mezi účastníky je ostatně nesporné, že stěžovatelka je vdova po A. S., politickém vězni. Manžel stěžovatelky byl opakovaně odsouzen a opakovaně vězněn (včetně vazby) pro trestný čin, za který byl později rehabilitován způsobem předpokládaným též ustanovením § 25 odst. 7 a 8 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, pro možnost poskytnutí příplatku k důchodu vdově po zemřelém politickém vězni. Rehabilitace se vztahuje též k prvnímu z řady odsouzení manžela stěžovatelky, neboť ve správním spise je založeno usnesení Okresního soudu ve Znojmě ze dne 30. 3. 2004, sp. zn. 2 T 571/2003, kterým bylo zastaveno trestní stíhání A. S. pro skutek kvalifikovaný jako zločin porušení subordínace podle §§ 145, 146 písm. c), 149, kterého se dopustil dne 3. 10. 1947. Soud dále vyslovil, že A. S. je podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb. per analogiam účasten soudní rehabilitace. Z odůvodnění usnesení vyplývá, že A. S. byl rozsudkem Vojenského soudu I. stolice v Brně č. j. Vtr 758/47 – 19, ze dne 15. 12. 1947, ve spojení s rozsudkem Nejvyššího vojenského soudu v Praze ze dne 9. 6. 1948, sp. zn. P 4/48, za citovaný zločin uložen trest odnětí svobody v trvání 9 měsíců, který vykonal v době od 5. 10. 1947 do 19. 6. 1948, kdy byl propuštěn na základě amnestie prezidenta republiky. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 31. 10. 2007, č. j. 4 Ads 16/2007 – 42, v němž byl posuzován nárok stěžovatelky na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., jako vdovy po A. S. za dobu jeho věznění od 5. 10. 1947 do 19. 6. 1948, konstatoval s odkazem na nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 712/05 (ve věci V. F.), že usnesení vydané podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb. ve věci stěžovatelčina manžela A. S. – usnesení Okresního soudu ve Znojmě ze dne 30. 3. 2004, sp. zn. 2 T 571/2003, jímž bylo zastaveno trestní stíhání jmenovaného pro skutek kvalifikovaný jako zločin porušení subordínace podle § 145, § 146c, § 149 zákona č. 19/1855 ř. z., kterého se dopustil dne 3. 10. 1947, a jímž byla vyslovena účast uvedeného na soudní rehabilitaci podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb., per analogiam, je podkladem pro přiznání jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb.

Mezi účastníky nebylo sporu o tom, že trestný čin, pro který byl A. S. vězněn i v období od 5. 10. 1947 do 19. 6. 1948, je uveden v § 4 zák. č. 119/1990 Sb. jako jeden z trestných činů, u kterých lze konat přezkumné řízení soudní. Nebylo mezi nimi sporu rovněž o tom a v řízení bylo bezpečně zjištěno, že výše zmiňované usnesení Okresního soudu ve Znojmě ze dne 30. 3. 2004, sp. zn. 2 T 571/2003, bylo též podkladem pro přiznání příplatku k vdovskému důchodu stěžovatelky podle § 25 odst. 7 a 8 zák. č. 119/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Sporným mezi účastníky zůstalo pouze to, zda s ohledem na smysl a účel zákona o soudní rehabilitaci (a ostatně i dalších rehabilitačních norem), jímž bylo zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v době jeho trvání, který je vymezován časovým úsekem od 25. 2. 1948 do 31. 12. 1989, lze přiznat žalobkyni příplatek k důchodu podle výše cit. ustanovení též za dobu tomuto datu předcházející, konkrétně za dobu od 5. 10. 1947 do 24. 2. 1948, kdy byl její manžel též vězněn za shora uvedený trestný čin (zčásti ve vazbě a zčásti ve výkonu trestu odnětí svobody). Narozdíl od krajského soudu je Nejvyšší správní soud přesvědčen, že i za toto období je nutno stěžovatelce příplatek k vdovskému důchodu přiznat.

Zákon č. 119/1990 Sb. ve svém § 1 uvádí, že účelem zákona je zrušit odsuzující soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti, respektující občanská politická práva a svobody, zaručená ústavou a vyjádřená v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách, zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonitosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe a zabezpečit rehabilitaci a poskytnutí přiměřeného odškodnění. V § 2 tentýž zákon uvádí, že se zrušují pravomocná odsuzující soudní rozhodnutí vyhlášená v době od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, týkající se skutků spáchaných po 5. 5. 1945, vydaná podle právních předpisů uvedených pod písmeny a) až h) uvedeného ustanovení, jakož i všechna další rozhodnutí v téže věci na ně obsahově navazující, a to k datu, kdy byla vydána. Podle § 4 téhož zákona bylo možno konat přezkumné řízení soudní ve věcech, v nichž bylo v době od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 vyhlášeno odsuzující soudní rozhodnutí, jež nabylo právní moci pro jiné zločiny, trestné činy a přečiny nebo přestupky neuvedené v § 2, spáchané po 5. květnu 1945, a to podle zákonů rovněž zde vyjmenovaných pod písmeny a) až f), přičemž právě pod písmenem f) je pamatováno též na zločiny, či trestné činy podle oddílu druhého zákona č. 19/1855 ř. z., podle něhož byl manžel stěžovatelky v roce 1948 odsouzen.

Manžel stěžovatelky byl vzat do vazby dne 5. 10. 1947 pro skutek kvalifikovaný jako zločin porušení subordínace podle zákona č. 19/1855 ř. z., (spáchaný údajně dne 3. 10. 1947), odsouzen pro tento skutek rozsudkem Vojenského soudu I. stolice v Brně č. j. Vtr 758/47 – 19, dne 15. 12. 1947, ve spojení s rozsudkem Nejvyššího vojenského soudu v Praze ze dne 9. 6. 1948, sp. zn. P 4/48, přičemž tohoto dne mu pravomocně bylo uloženo za citovaný zločin vykonat trest odnětí svobody v trvání 9 měsíců (který vykonal od 5. 10. 1947 do 19. 6. 1948).

Nutno zdůraznit, že Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 574/2002 – 25, vyslovil názor, tehdy ve vztahu k nároku stěžovatele na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. (o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb.), v jehož § 2 odst. 1 je rovněž uvedeno, že se vztahuje na občany, kteří byli vězněni mezi 25. 2. 1948 a 1. 1. 1990, že vymezuje-li takto zákon svou působnost, jedná se o vymezení působnosti osobní; tedy všechny osoby vězněné v dané době (zákonným způsobem rehabilitované) je třeba považovat za politické vězně podle tohoto zákona. Nejvyšší

správní soud uvedl, že vymezení časového období přitom automaticky neznamená vymezení doby, v jejímž rámci musel být trest vykonán. V tomto směru odkázal na ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb. (zrušení rozhodnutí ze zákona), podle něhož se zrušují pravomocná odsuzující soudní rozhodnutí vyhlášená v době od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, týkající skutků spáchaných po 5. 5. 1945. Totéž pak platí, jak bylo výše citováno, i pro zločiny, trestné činy, přečiny nebo přestupky neuvedené v § 2, spáchané po 5. květnu 1945, které mohly být (byly) zrušeny v přezkumném řízení soudním podle § 4 téhož zákona.

Rozhodující pro posouzení věci je tudíž to, zda politický vězeň (ve smyslu rehabilitačních předpisů) byl osobou, která byla pravomocně odsouzena a vězněna mezi 25. 2. 1948 a 1. 1. 1990, a u které bylo rozhodnutí o věznění zrušeno zákonem předepsaným způsobem, za skutek spáchaný po 5. 5. 1945.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu tento výklad zaujatý ve vztahu k nárokům podle zák. č. 261/2001 Sb. musí být použit též pro nároky přiznávané přímo podle zák. č. 119/1990 Sb. V případě stěžovatelčina manžela je nájisto postaveno, že podmínky pro možnost přiznání měsíčního příplatku podle § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ke svému důchodu splňoval i za věznění předcházející datu 25. 2. 1948, konkrétně i za dobu od 5. 10. 1947 do 24. 2. 1948, a stěžovatelka jako vdova po této osobě má nárok na přiznání alikvotní části měsíčního příplatku ke svému vdovskému důchodu též za shodně vymezenou dobu ve smyslu § 25 odst. 8 uvedeného zákona, neboť v období uvedeném v § 2 i v § 4 zák. č. 119/1990 Sb., tj. v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 byl její manžel pravomocně odsouzen pro trestný čin, za který byl později rehabilitován (ve vymezeném období též vězněn), za skutek spáchaný po 5. 5. 1945. K pravomocnému odsouzení pro skutek kvalifikovaný jako zločin porušení subordínace podle zák. č. 19/1855 ř. z. došlo dne 9. 6. 1948, tedy ve vymezeném období.

Jelikož rozsudek Krajského soudu v Ostravě tomuto právnímu posouzení věci neodpovídá, musel jej Nejvyšší správní soud zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto zrušovacím rozhodnutí, tedy tím, že výrok II. přezkoumávaného rozhodnutí žalované ze dne 11. 1. 2005, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatelky o poskytnutí měsíčního příplatku k vdovskému důchodu podle § 25 odst. 7, 8 zákona č. 119/1990 Sb., za dobu věznění stěžovatelčina manžela od 5. 10. 1947 do 24. 2. 1948, je třeba pro nezákonnost zrušit a věc vrátit žalované k dalšímu řízení se závazným právním názorem poskytnout příplatek ke stěžovatelčině vdovskému důchodu i za toto období věznění jejího manžela.

V novém rozhodnutí o věci rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. listopadu 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu